

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. január 21.*

„Előzetes döntéshozatal — A szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalma — 110/2008/EK rendelet — 16. cikk, b) pont — Idézés — Finnországban gyártott, »Verlados« megnevezés alatt forgalmazott almaborpárlat — Az oltalom alatt álló »Calvados« földrajzi árujelző”

A C-75/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a markkinaoikeus (gazdasági bíróság, Finnország) a Bírósághoz 2015. február 19-én érkezett, 2015. február 13-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Viiniverla Oy**

és

a **Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök (előadó), C. Toader, A. Rosas, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a francia kormány képviseletében G. de Bergues, D. Colas és S. Ghiandoni, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője M. Russo avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviseletében P. Aalto, I. Galindo Martín és B. Eggers, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: finn.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 39., 16. o.; helyesbítés: HL 2009. L 228., 47. o.) 16. cikke b) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a Viiniverla Oy (a továbbiakban: Viiniverla), finn jog szerinti társaság és a Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (szociális és egészségügyi engedélyező és felügyeleti hivatal, a továbbiakban: Hivatal) közötti jogvita keretében nyújtották be ez utóbbi 2013. november 18-i határozata tárgyában, amellyel megtiltotta a Viiniverla számára a Verlados megnevezésű ital forgalmazását 2014. február 1-jétől kezdődően.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 110/2008 rendelet (2) és (14) preambulumbekzdése így szól:
„(2) A szeszipar fontos a fogyasztók, a gyártók és a mezőgazdasági ágazat számára is [az Európai Unióban]. A szesziparra alkalmazandó intézkedéseknek hozzá kell járulniuk a fogyasztóvédelem magas szintje, a megtévesztő gyakorlatok megelőzése, a piac átláthatósága és a tisztességes verseny megvalósításához. [...]
[...]
(14) Tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK tanácsi rendelet [(HL L 93., 12. o.) módosította a 2006. november 20-i 1791/2006/EK tanácsi rendelet (HL L 363., 1. o.)] nem alkalmazandó a szeszes italokra, a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmára vonatkozó szabályokat e rendeletben kell szabályozni. A földrajzi árujelzőket oly módon kell lajstromozni, hogy azonosítható legyen a szeszes italoknak egy ország területéről, vagy az adott terület régiójából vagy helységéből való származása, ha a szeszes ital minősége, hírneve vagy más jellemzője lényegében az adott földrajzi eredetnek tulajdonítható.”
- 4 A 110/2008 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:
„E rendeletet alkalmazni kell a[z Unió] területén forgalmazott valamennyi szeszes italra, függetlenül attól, hogy azokat a[z Unióban] vagy harmadik országban gyártották-e, valamint a[z Unióban] kivitel céljára gyártott szeszes italokra. [...]”
- 5 A 110/2008 rendelet 15. cikke („Földrajzi árujelzők”) értelmében:
„(1) E rendelet alkalmazásában a földrajzi árujelző olyan megjelölés, amely a szeszes italt egy adott ország területéről, vagy e terület régiójából vagy helységéből származóként azonosítja, ha a szeszes ital minősége, hírneve vagy más jellemzője lényegében az adott földrajzi eredetnek tulajdonítható.
(2) Az (1) bekezdésben említett földrajzi árujelzők a III. melléklet lajstromában szerepelnek.
(3) A III. mellékletben lajstromozott földrajzi árujelzők nem válhatnak szokásos elnevezéssé.”

A szokásossá vált elnevezéseket nem lehet a III. mellékletben lajstromozni.

A szokásossá vált elnevezés egy szeszes ital olyan elnevezése, amely – bár arra a helyre vagy régióra utal, ahol a terméket eredetileg előállították vagy forgalomba hozták – a szeszes ital általánosan használt köznapi elnevezésévé vált a[z Unióban].

(4) A III. mellékletben lajstromozott földrajzi árujelzőket viselő szeszes italoknak meg kell felelniük a 17. cikk (1) bekezdésében meghatározott műszaki dokumentáció valamennyi előírásának.”

6 Az említett rendeletnek „A földrajzi árujelzők oltalma” című 16. cikke így szól:

„A 10. cikk sérelme nélkül, a III. mellékletben lajstromozott földrajzi árujelzők oltalomban részesülnek a következőkkel szemben:

[...]

b) a földrajzi árujelzők bármilyen visszaélészerű használata, utánczása vagy idézése, még abban az esetben is, ha a termék valódi származása fel van tüntetve vagy a földrajzi árujelzőt lefordítva használják vagy ahhoz a »hasonló«, »típusú«, »stílusú«, »készített«, »ízű« vagy ezekhez hasonló kifejezéseket fűznek.

[...]”

7 A 110/2008 rendelet III. mellékletében („Földrajzi árujelzők”) az szerepel, hogy a „Calvadost” a 10. termék kategória („Almabor- és körteborpárlat”) alatt lajstromozták, Franciaországot jelölve meg származási országgént.

A finn jog

8 Az alkoholról szóló törvény (alkoholilaki (1143/1994), a továbbiakban: alkoholról szóló törvény) 43. §-ának (1) bekezdése értelmében az alkoholtartalmú ital gyártója és importőre felelős az általuk forgalomba hozott alkoholtartalmú ital minőségéért és összetételéért, valamint azért, hogy a termék és címkézése, valamint kiszerezése megfelel az ezekre vonatkozó előírásoknak és rendelkezéseknek.

9 Az alkoholról szóló törvény 49. §-ának (2) bekezdése értelmében a Hivatal többek között abban az esetben, ha valamely alkoholtartalmú ital vagy annak kiszerezése sérti az ezekre vonatkozó előírásokat vagy rendelkezéseket, megtilthatja e termék forgalomba hozatalát, vagy kártalanítás biztosítása nélkül elrendelheti a forgalomból történő kivonását.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10 A verlai (Finnország) székhelyű Viiniverla 2001 óta állítja elő és forgalmazza a „Verlados” elnevezésű almaborpárlatot.

11 2012. november 23-án, a „Calvados” földrajzi árujelző állítólagosan visszaélészerű használatával kapcsolatos panaszt követően az Európai Bizottság felvilágosításkéréssel fordult a finn hatóságokhoz a „Verlados” megnevezés használatával kapcsolatban.

- 12 2013. január 31-i válaszukban a finn hatóságok rámutattak, hogy a „Verlados” elnevezésű ital helyi termék, amelynek neve közvetlenül előállításának helyére, nevezetesen Verla falura és a Verla birtokra utal. Hozzá tették, hogy a „Calvados” és „Verlados” megnevezések csak utolsó szótagjukban egyeznek, ami nem elégséges a Bíróság ítélkezési gyakorlata fényében, amelynek értelmében két azonos szótagtól kezdve állapítható meg, hogy „idézésről” van szó.
- 13 2013. március 6-án a Bizottság kiegészítő felvilágosításkérését intézett a finn hatóságokhoz. Ebben a Bizottság, a 110/2008 rendelet 16. cikke b) pontjának alkalmazásában, úgy ítélte meg, hogy a „Verlados” megnevezés nem engedélyezett, és közölte a Finn Köztársasággal abbéli szándékát, hogy jogsértésre vonatkozó eljárást indít vele szemben, amennyiben nem tesz lépéseket az ezen értelmezésnek való megfelelés érdekében. A Bizottság álláspontja szerint a „Verlados” megnevezés „ados” végződése elégséges ahhoz, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében idézze a „Calvados” megnevezést.
- 14 Következésképpen a Hivatal az alkoholoról szóló törvény 49. cikkének (2) bekezdése alapján olyan határozatot fogadott el, amely 2014. február 1-jétől megtiltotta a Viiniverla számára a „Verlados” elnevezésű ital forgalmazását.
- 15 A Viiniverla a markkinaoikeus (gazdasági bíróság) előtt keresetet nyújtott be e határozat megsemmisítése iránt. A Viiniverla e bíróság előtt arra hivatkozott, hogy a „Verlados” megnevezés használata nem valósítja meg a „Calvados” termék visszaélészerű használatát, utánzását vagy idézését, nem sérti tehát a földrajzi árujelzők oltalmára vonatkozó uniós jogot.
- 16 A markkinaoikeus (gazdasági bíróság), miután úgy ítélte meg, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem tartalmaz minden olyan elemet, amelyre véleménye szerint szüksége lehet az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez, úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
- „1) A szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztót kell-e alapul venni annak értékelésekor, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett idézés esete áll-e fenn?
- 2) Milyen jelentőséggel bírnak a »Calvados« földrajzi árujelző oltalma céljából a »Verlados« megnevezésnek egy Finnországban e megnevezés alatt forgalmazott, almaborpárlatra történő használata tekintetében elrendelt tiltás értékelésekor az alábbi körülmények a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett »idézés« fogalmának értelmezése és az említett rendelet alkalmazása szempontjából:
- a) a »Verlados« megnevezés eleje (»Verla«) egy finnországi falura utal, amelyet a finn fogyasztók alkalmasint ismernek,
- b) a »Verlados« megnevezés eleje (»Verla«) e termék gyártójára, a Viiniverla Oy-ra utal,
- c) a »Verlados« egy Verlaban gyártott helyi termék, amelyből évente átlagosan pár száz litert értékesítettek az ültetvény éttermében, és amely korlátozott mennyiségben rendelésre az alkoholoról szóló törvény értelmében vett állami alkoholtársaságnál is beszerezhető,
- d) a »Verlados« és a »Calvados« szavakban a három szótag közül csak egy közös (»dos«), utolsó négy betűjük (»ados«), tehát betűik fele azonban megegyezik egymással?
- 3) Abban az esetben, ha a »Verlados« megnevezés a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett idézésnek minősül, annak használatát mégis igazolhatja-e a fent említett körülmények egyike vagy valamely más körülmény, például az, hogy legalábbis a finn fogyasztókban nem keletkezhet az a benyomás, hogy a »Verladost« Franciaországban gyártották?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 17 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó észlelését kell alapul vennie annak értékelésekor, hogy az e rendelkezés értelmében vett idézés esete áll-e fenn.
- 18 Míg a francia kormány az első kérdésre igenlő választ javasol, az olasz kormány és a Bizottság azon a véleményen van, hogy nem szükséges a „fogyasztó” fogalmából kiindulni. E tekintetben az olasz kormány megállapítja, hogy az „idézéstről” olyankor is szó lehet, ha a közönség részéről nem áll fenn az összetévesztés semmilyen veszélye, a Bizottság pedig úgy véli, hogy annak megállapítása, hogy idézéstről van szó, objektív jelleget mutat, és annak kizárólag a szóban forgó megjelölések vizsgálatán kell alapulnia.
- 19 A 110/2008 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése értelmében a „földrajzi árujelző” olyan megjelölés, amely a szeszes italt egy adott ország területéről, vagy e terület régiójából vagy helységéből származóként azonosítja, ha a szeszes ital minősége, hírneve vagy más jellemzője lényegében az adott földrajzi eredetnek tulajdonítható.
- 20 A 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja oltalomban részesíti a földrajzi árujelzőket minden „idézéssel” szemben, még abban az esetben is, ha a termék valódi származása fel van tüntetve, vagy a földrajzi árujelzőt lefordítva használják, vagy ahhoz a „hasonló”, „típusú”, „stílusú”, „készített”, „ízű” vagy ezekhez hasonló kifejezéseket fűznek.
- 21 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az „idézés” fogalma olyan helyzetet takar, amikor valamely termék megjelölésére használt kifejezés magában foglalja az oltalom alatt álló elnevezés egy részét, oly módon, hogy a fogyasztónak a termék neve láttán az e megjelölés alatt álló termék képe jut az eszébe referenciaképként (lásd a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontjával kapcsolatban: Bureau national interprofessionnel du Cognac ítélet, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 56. pont; lásd továbbá, a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK rendelet (HL L 208., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 4. o.) 13. cikke (1) bekezdésének b) pontjával kapcsolatban: Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola ítélet, C-87/97, EU:C:1999:115, 25. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, C-132/05, EU:C:2008:117, 44. pont).
- 22 Vitathatatlan, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja nem utal kifejezetten a „fogyasztó” fogalmára. Ugyanakkor a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a Bíróság úgy ítélte meg, hogy annak megállapításához, hogy az e rendelkezés értelmében vett „idézéstről” van-e szó, a nemzeti bíróság feladata, hogy meggyőződjön azon túl, hogy a szóban forgó termék megjelölésére használt kifejezés magában foglalja az oltalom alatt álló elnevezés egy részét, arról is, hogy „a fogyasztónak a termék neve láttán az e megnevezés alatt álló termék képe jut-e az eszébe referenciaképként”. A nemzeti bíróságnak tehát lényegében a fogyasztónak a szóban forgó termék megjelölésére használt kifejezéssel szemben tanúsított feltételezett reakciójából kell kiindulnia, mivel alapvető jelentősége annak van, hogy a fogyasztó kapcsolatba hozza egymással az említett kifejezést és az oltalom alatt álló megnevezést.
- 23 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkében a földrajzi árujelzők számára ily módon biztosított oltalmat az ez utóbbiak lajstromozása révén követett célra tekintettel kell értelmezni, vagyis – amint e rendelet (14) preambulumbekkezdéséből kitűnik – lehetővé tenni a szeszes italoknak egy ország területéről, vagy az adott terület régiójából vagy helységéből való

származásának azonosíthatóságát, ha a szeszes ital minősége, hírneve vagy más jellemzője lényegében az adott földrajzi eredetnek tulajdonítható (Bureau national interprofessionnel du Cognac ítélet, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 47. pont).

- 24 Egyébként a szeszesitalok földrajzi árujelzői lajstromozásának a 110/2008 rendelet által előírt rendszere nem csak a megtévesztő gyakorlatok megelőzéséhez, a piac átláthatóságának és a tisztességes versenynek a megvalósításához járul hozzá, amint arra a (2) preambulumbekzdés emlékeztet, hanem a fogyasztóvédelem magas szintjének megvalósításához is.
- 25 Márpedig a fogyasztóvédelemre vonatkozó, immár állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy főszabály szerint e területen figyelembe kell venni azon feltételezett elvárást, amelyet a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó támaszt (lásd különösen: Mars ítélet, C-470/93, EU:C:1995:224, 24. pont; Gut Springenheide és Tusky ítélet, C-210/96, EU:C:1998:369, 31. pont; Estée Lauder ítélet, C-220/98, EU:C:2000:8, 30. pont; Lidl Belgium ítélet, C-356/04, EU:C:2006:585, 78. pont; Severi ítélet, C-446/07, EU:C:2009:530, 61. pont; Lidl-ítélet, C-159/09, EU:C:2010:696, 47. pont, Teekanne-ítélet, C-195/14, EU:C:2015:361, 36. pont).
- 26 Valamely termék megjelölésére használt kifejezésnek az oltalom alatt álló megjelölés 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében történő idézésére vonatkozó képessége értékelésekor ezen, az arányosság elvén alapuló szempontot is alkalmazni kell (lásd ebben az értelemben: Estée Lauder ítélet, C-220/98, EU:C:2000:8, 28. pont).
- 27 Egyébként a kérdést előterjesztő bíróság arra vonatkozóan táplált kételyével kapcsolatban, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett idézés fogalmának értékelése során relevanciával bír-e az a körülmény, hogy a „Verlados” megnevezés az alapügy tárgyát képező termék előállításának helyére utal, amelyet a finn fogyasztók alkalmasint ismerhetnek, emlékeztetni kell arra, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja az e rendelet III. mellékletében lajstromozott földrajzi árujelzőket az Unió egész területén oltalomban részesíti minden „idézéssel” szemben. Márpedig, tekintettel arra, hogy e területen az említett földrajzi árujelzők tényleges és egységes védelmét kell biztosítani, meg kell állapítani, az olasz kormány és a Bizottság nyomán, hogy a „fogyasztó” fogalma, amelyre a jelen ítélet 21. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat utal, az európai fogyasztóra vonatkozik, nem pedig kizárólag azon tagállam fogyasztójára, amelynek területén az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt idéző terméket előállítják.
- 28 A fenti megfontolások fényében az előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy annak értékelésekor, hogy az e rendelkezés értelmében vett idézés esete áll-e fenn, a nemzeti bíróságnak a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó észlelését kell alapul vennie, és e fogalmat akként kell értelmezni, hogy az európai fogyasztóra vonatkozik, nem pedig kizárólag azon tagállam fogyasztójára, amelynek területén az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt idéző terméket előállítják.

A második kérdésről

- 29 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy annak értékelésekor, hogy a „Verlados” megnevezés esetében a „Calvados” oltalom alatt álló földrajzi árujelző e rendelkezés értelmében vett, hasonló termékek tekintetében történő idézéséről van-e szó, figyelembe kell vennie az e megnevezések közötti hangzásbeli és vizuális különbségen túl azt is, hogy fennállnak arra mutató körülmények, hogy a Verlados megnevezés használata nem alkalmas a finn fogyasztók megtévesztésére.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság közelebbről arra keres választ, hogy mekkora jelentőséget kell tulajdonítani azoknak a körülményeknek, hogy, először is, a „Verlados” megnevezés eleje a finnországi Verla falura utal, amelyet a finn fogyasztók alkalmasint ismerhetnek; másodszer a „Verla” elem a

Viiniverla vállalkozásra, a „Verlados” elnevezésű ital gyártójára utal; harmadszor ez az ital korlátozott mennyiségben előállított és értékesített helyi termék; és negyedszer, a „Verlados” és „Calvados” szavakban a három szótag közül csak egy szótag közös, utolsó négy betűjük, tehát betűik fele azonban megegyezik egymással.

- 31 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróság feladata annak mérlegelése, hogy a „Verlados” almaborpárlat-megnevezés esetében a „Calvados” oltalom alatt álló földrajzi árujelző 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett „idézéséről” van-e szó. Mindazonáltal a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során szükség esetén adhat pontosításokat, amelyek célja, hogy iránymutatást nyújtsanak a nemzeti bíróságnak határozata meghozatalához (lásd ebben az értelemben: Severi ítélet, C-446/07, EU:C:2009:530, 60. pont; Bureau national interprofessionnel du Cognac, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 49. pont).
- 32 Amint az a jelen ítélet 21. pontjából következik, a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett idézés tényének mérlegelése során a nemzeti bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy a fogyasztónak a „Verlados” megnevezés láttán az oltalom alatt álló földrajzi árujelző, azaz a „Calvados” alatt álló termék képe jut-e az eszébe referenciaképként.
- 33 Ezzel kapcsolatban a Bíróság kimondta, hogy jogosan állapítható meg, hogy egy oltalom alatt álló megnevezés idézésének esete áll fenn, ha hasonló külső megjelenésű termékek értékesítés során használt megnevezései hangzásbeli és vizuális hasonlóságot mutatnak (lásd ebben az értelemben: Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, C-87/97, EU:C:1999:115, 27. pont; Bizottság kontra Németország, C-132/05, EU:C:2008:117, 46. pont; Bureau national interprofessionnel du Cognac, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 57. pont).
- 34 A Bíróság megállapította, hogy ez a hasonlóság akkor nyilvánvaló, ha a szóban forgó termék megjelölésére használt kifejezés végén ugyanaz a két szótag található, mint az oltalom alatt álló megnevezés végén, és ugyanannyi szótagot tartalmaz, mint az (lásd ebben az értelemben: Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola ítélet, C-87/97, EU:C:1999:115, 27. pont).
- 35 A Bíróság azt is megállapította továbbá, hogy adott esetben figyelembe kell venni az e két különböző nyelvű kifejezés közötti „fogalmi közelséget”, amely közelség, valamint a jelen ítélet 33. pontjában említett hangzásbeli és vizuális hasonlóság az oltalom alatt álló megjelöléssel ellátott termék képét juttatja a fogyasztó eszébe referenciaképként, amikor a vitatott megnevezéssel ellátott, hasonló termékkel találkozik (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Németország ítélet, C-132/05, EU:C:2008:117, 47. és 48. pont).
- 36 A Bíróság továbbá megállapította, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett idézésnek minősül egy földrajzi árujelzőt vagy ezen árujelzőnek megfelelő kifejezést és annak fordítását tartalmazó védjegy olyan szeszes italok tekintetében történő lajstromozása, amelyek nem felelnek meg az ezen árujelző által megkövetelt előírásoknak (Bureau national interprofessionnel du Cognac ítélet, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 58. pont).
- 37 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint nem vitatott, hogy a „Verlados” megnevezést Finnországban hasonló termékek tekintetében használják, mint a „Calvados” oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel ellátott termékek, e termékek objektív közös jellemzőkkel rendelkeznek, és az érintett vásárlóközönség szempontjából nagyjából azonos fogyasztási alkalmaknak felelnek meg.
- 38 A „Verlados” és „Calvados” megnevezések közötti vizuális és hangzásbeli hasonlósággal kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie, hogy mindkettő nyolc betűt tartalmaz, amelyekből a négy utolsó azonos, továbbá szótagszámuk is azonos, és ugyanazon „dos” szuffixumot tartalmazza, ami egy bizonyos vizuális és hangzásbeli hasonlósággal ruházza fel őket.

- 39 A kérdést előterjesztő bíróságnak – a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban – ugyancsak figyelembe kell vennie azokat az esetleges tényezőket, amelyek azt mutatják, hogy a két megnevezés közti vizuális és hangzásbeli hasonlóság nem véletlen körülmények folytán jött létre (lásd ebben az értelemben: *Consortio per la tutela del formaggio Gorgonzola* ítélet, C-87/97, EU:C:1999:115, 28. pont).
- 40 E tekintetben a francia kormány arra hivatkozik, hogy a „Verlados” termék elnevezése kezdetben „Verla” volt, és a „dos” szuffixumot csak később illesztették hozzá a „Calvados” Finnországba irányuló exportjának az 1990 és 2001 közötti jelentős növekedését követően. Ugyanez a kormány kiemelte továbbá, hogy a „dos” szótag a finn nyelvben nem bír különösebb jelentéssel. E körülmények, amelyek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, tekinthetők arra utaló jeleknek, hogy a jelen ítélet 38. pontjában említett vizuális hasonlóság nem véletlen körülmények folytán jött létre.
- 41 A kérdést előterjesztő bíróság által felsorolt körülményekkel kapcsolatban meg kell jegyezni, amint azt tette az írásbeli észrevételeket előterjesztő valamennyi fél, hogy e körülmények nem relevánsak a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett „idézés” megvalósulásának mérlegelése szempontjából.
- 42 Először is, a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a „Verlados” megnevezés egyrészt az ezen italt előállító Viiniverla vállalkozásra, másrészt Verla falura utal, amelyet a finn fogyasztó ismerhet, miáltal e megnevezés e fogyasztót nem tévesztheti meg.
- 43 E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja értelmében vett „idézés” megvalósulhat akkor is, ha a termék valódi származása fel van tüntetve (lásd ebben az értelemben: *Bureau national interprofessionnel du Cognac* ítélet, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 59. pont).
- 44 Pontosítani kell továbbá, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontja a III. mellékletében lajstromozott földrajzi árujelzőket oltalomban részesíti az Unió egész területén valamennyi „idézéssel” szemben. E tekintetben a jelen ítélet 27. pontja emlékeztet arra, hogy a „fogyasztó” fogalma, amelyre a jelen ítélet 21. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat utal, az európai fogyasztóra vonatkozik, nem pedig kizárólag azon tagállam fogyasztójára, amelynek területén az oltalom alatt álló földrajzi jelzést idéző terméket előállították.
- 45 Végül a Bíróság már kimondta, hogy „utalás” lehetséges az érintett termékekkel való bármely összetéveszthetőség hiányában is (*Consortio per la tutela del formaggio Gorgonzola* ítélet, C-87/97, EU:C:1999:115, 26. pont; *Bizottság kontra Németország* ítélet, C-132/05, EU:C:2008:117, 45. pont), jelentősége különösen annak van, hogy a fogyasztó képzetében ne váltson ki a termék származására vonatkozóan gondolattársítást, továbbá hogy valamely gazdasági szereplő az oltalom alatt álló földrajzi árujelző hírnevéből ne részesüljön jogtalanul (lásd, ebben az értelemben: *Bureau national interprofessionnel du Cognac* ítélet, C-4/10 és C-27/10, EU:C:2011:484, 46. pont).
- 46 Másodszer a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli azt a körülményt, hogy a „Verlados” elnevezésű ital Verla faluban előállított helyi termék, amelyet kizárólag helyben és csekély mennyiségekben értékesítenek, és ezen kívül megrendelés útján szerezhető be az alkoholtartalmú italok forgalmazását végző, az alkoholról szóló törvény által meghatározott állami vállalatától.
- 47 E tekintetben, függetlenül attól, hogy e körülményt a francia kormány cáfolta, és olyan dokumentumokat terjesztett elő, amelyek azt mutatják, hogy a „Verlados” elnevezésű ital hozzáférhető más tagállamokban található fogyasztók felé irányuló távértékesítés útján is, elegendő annyit megállapítani, hogy az említett körülmény mindenesetre nem releváns, mivel a 110/2008 rendeletet, 1. cikkének (2) bekezdése értelmében, az Unió területén forgalomba hozott valamennyi szeszes italtra alkalmazni kell.

48 A fenti megfontolások fényében az előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy annak értékelésekor, hogy a „Verlados” megnevezés esetében a „Calvados” oltalom alatt álló földrajzi árujelző e rendelkezés értelmében vett, hasonló termékek tekintetében történő idézéséről van-e szó, a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie az e megnevezések között fennálló hangzásbeli és vizuális hasonlóságokat, valamint az esetlegesen arra utaló tényezőket, hogy e hasonlóság nem véletlen körülmények folytán jött létre, ekként meg kell győződnie arról, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos európai fogyasztónak a termék neve láttán az oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel ellátott termék képe jut-e az eszébe referenciaképként.

A harmadik kérdéstről

49 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy valamely, az említett rendelet III. mellékletében szereplő földrajzi árujelzőnek az előbbi rendelkezés értelmében „idézésnek” minősülő használata mindazonáltal, a második kérdésben említett körülményekre tekintettel vagy az érintett termékek közötti összetéveszthetőség hiányában, engedélyezhető.

50 Amint az a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontjából következik, a [kereskedelmi megnevezések és a földrajzi árujelzők használatára vonatkozó különös szabályokat tartalmazó] 10. cikk sérelme nélkül, a III. mellékletben lajstromozott földrajzi árujelzők oltalomban részesülnek [a...] „b) [...] idézés [sel... szemben]”. Következésképpen az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között alkalmazandó ilyen különös szabályok hiányában, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az e rendelkezés értelmében vett „idézésről” van szó, nem engedélyezheti a „Verlados” megnevezést a második kérdésben említett körülményekre tekintettel.

51 Egyébiránt, amint arra a jelen ítélet 45. emlékeztetett, „utalás” lehetséges az érintett termékekkel való bármely összetéveszthetőség hiányában is.

52 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy valamely, az említett rendelet III. mellékletében szereplő földrajzi árujelzőnek az előbbi rendelkezés értelmében „idézésnek” minősülő használata nem engedélyezhető még összetéveszthetőség hiányában sem.

A költségekről

53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy annak értékelésekor, hogy az e rendelkezés értelmében vett „idézés” esete áll-e fenn, a nemzeti bíróságnak a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó észlelését kell alapul vennie, és e fogalmat akként kell értelmezni, hogy az európai fogyasztóra vonatkozik, nem pedig kizárólag azon tagállam fogyasztójára, amelynek területén az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt idéző terméket előállítják.**

- 2) A 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy annak értékelésekor, hogy a „Verlados” megnevezés esetében a „Calvados” oltalom alatt álló földrajzi árujelző e rendelkezés értelmében vett, hasonló termékek tekintetében történő „idézéséről” van-e szó, a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie az e megnevezések között fennálló hangzásbeli és vizuális hasonlóságokat, valamint az esetlegesen arra utaló tényezőket, hogy e hasonlóság nem véletlen körülmények folytán jött létre, ekként meg kell győződnie arról, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos európai fogyasztónak a termék neve láttán az oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel ellátott termék képe jut-e az eszébe referenciaképként.
- 3) A 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját akként kell értelmezni, hogy valamely, az említett rendelet III. mellékletében szereplő földrajzi árujelzőnek az előbbi rendelkezés értelmében „idézésnek” minősülő használata nem engedélyezhető még összetéveszthetőség hiányában sem.

Aláírások